

מרכז המידע למוזיזעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

13 אפריל, 2009

מצרים חשפה התארגנות של חזבאללה, שפעלה בשטחה. המצרים טוענים כי ההתארגנות עסקה לא רק בהברחת אמצעי לחימה לחמאס ברצועה אלא גם בתכנון פיגועים (כולל נגד יעדים ישראלים) ובחברות נגד המשטר המצרי. חסן נצראללה (באופן חריג) הודה כי פעיל חזבאללה שנעצר במצרים עסק בהעברת אמצעי לחימה ו"לוחמים" לחמאס, אך התנער משאר ההאשמות בהעלותו טענה שקרית כי אין לחזבאללה שלוחות במדינות ערב.

חסן נצראללה כבובת-קפיץ המופעלת על-ידי איראן דוחפת עגלה עליה נכתב "אין לנו סניפים נוספים [במדינות ערב, טענה שהעלה נצראללה בנאום התגובה שליו] על העגלה מונחת פצצה שעליה נכתב הפרויקט האיראני (עיתון אלנודה, סעודיה, 12 באפריל 2009)

כללי

1. כלי התקשורת המצריים והערביים פרסמו כי שירותי הביטחון המצרים חשפו התארגנות של חזבאללה, אשר פעלה תקופה ארוכה במצרים. עד כה עצרו שירותי הביטחון המצרים כמה עשרות לבנונים, פלסטינים ומצרים, שהופעלו ע"י חזבאללה. ההתארגנות עסקה **בהברחת אמצעי לחימה לרצועת עזה** בנתיב שעבר (מאיראן?) דרך **סודאן** ומשם למצרים ולרצועת עזה באמצעות מנהרות רפוח. בנוסף לכך, דווח בתקשורת המצרית והערבית כי חברי ההתארגנות היו מעורבים בניסיונות לבצע פיגועים בסיני ובקהיר, כולל נגד אתרים (יעדי תירות?) בהם שוהים אזרחים ישראלים, ובחתרנות נגד המשטר המצרי.

2. מצרים הגיבה בחריפות על חשיפת פעילות חזבאללה בשטחה והאשימה את **הארגון** ואת **איראן** בהתערבות בענייניה הפנימיים ובסיכון ביטחונה הלאומי. מנהיג חזבאללה **חסן נצראללה**, הודה באופן חריג כי מצרים אכן עצרה פעיל של חזבאללה בשטחה ומספר פעילים הקשורים אליו אך טען כי המדובר ב"פעיל לוגיסטי", שעסק בהברחות נשק ו"לוחמים" לרצועה. הוא טען כי לחזבאללה אין שלוחות מחוץ ללבנון וכי הארגון אינו עוסק בפעילות חשאית וחתרנית באף אחת ממדינות ערב (**טענה שקרית**), באשר חזבאללה היה מעורב בפעילות חתרנית בעיראק ובירדן).

3. התארגנות חזבאללה במצרים, אשר נחשפה ע"י שירותי הביטחון המצרים ככל הנראה ערב מבצע "עופרת יצוקה", מהווה **עדות נוספת לסיוע הצבאי האיראני לחמאס ברצועת עזה** המתבצע ישירות ע"י איראן או באמצעות **חזבאללה**, המופעל ע"י איראן כ"קבלן משנה" **לקידום האינטרסים שלה**. יוזכר כי בתקופה שקדמה למבצע "עופרת יצוקה" הגישו איראן וחזבאללה סיוע צבאי לחמאס במגוון תחומים: **אספקת אמצעי לחימה**, שכללו מאות רקטות גראד 122 מ"מ לטווחים של 20 ו-40 ק"מ וטילי נ"ט מתקדמים; **העברת ידע טכנולוגי**, שאפשר לחמאס לייצר מטעני חבלה קטלניים (מדגם "שואז") בהשראת חזבאללה בלבנון; **הדרכות ואימונים מתקדמים** למאות פעילי טרור (חמאס וארגונים נוספים) באיראן; **סיוע כספי** לזרוע המדינית ולזרוע הצבאית של חמאס בסדר גודל של כמה מאות מיליוני דולרים לשנה; **גיבוי מדיני וסיוע תעמולתי**. כל זאת על מנת לחזק את התשתית הצבאית של חמאס ברצועה, לעודד אותה להמשיך פעילות הטרור ולשבש את מאמץ ההידברות בין הרשות הפלסטינית לישראל¹.

¹ ניתוח מפורט אודות הסיוע האיראני על כל מרכיביו ראו: ["הסיוע האיראני לחמאס"](#) (12 בינואר, 2009). על דיווחי התקשורת המערבית והערבית אודות סיכול מאמץ של איראן לשקם את התשתית הצבאית של חמאס לאחר מבצע "עופרת יצוקה" באמצעות הברחת אמצעי לחימה מסודאן ראו: ["חדשות הטרור והסכסוך הישראלי-פלסטיני \(24-31 במרץ 2009\)"](#).

חשיפת התארגנות חזבאללה במצרים (תמונת מצב נכונה ל-13 באפריל)

4. כלי התקשורת המצרים והערביים דיווחו בהרחבה על **התארגנות חזבאללה**, שנחשפה במצרים. חשיפת ההתארגנות ארעה לפני מספר חודשים, ככל הנראה עוד לפני מבצע "עופרת יצוקה", אולם חיפושים אחר פעילי ההתארגנות **עדיין נמשכים**. על פי מספר דיווחים כוחות הלוחמה בטרור המצרים מנהלים עתה מרדף בסיני אחר עשרה לבנונים החשודים כקשורים להתארגנות של חזבאללה (אלג'זירה, 13 באפריל; אלמצרי אליום, 12 באפריל). על פי דיווח בעיתון הרשמי אלאהראם (9 באפריל) **החלה החוליה של חזבאללה לפעול במצרים כבר בשנת 2007**, כאשר פעיל לבנוני בכיר, תושב הפרבר הדרומי של בירות (דאחיה, מעוז חזבאללה), נכנס למצרים באמצעות דרכון מזויף. **בחדש נובמבר 2008 נעצר פעיל חזבאללה סאמי שיהאב על ידי כוחות הביטחון המצריים ומעצרו הוא זה שככל הנראה הביא לחשיפת מרבית אנשי ההתארגנות.**

5. על פי התקשורת המצרית נעצרו עד כה כמה **עשרות פעילים לבנונים, פלסטינים ומצריים** הקשורים להתארגנות חזבאללה. פעילים אלו אורגנו במסגרת מספר חוליות, שאוכונו ע"י **בכיר בולט בחזבאללה בלבנון** (אלמצרי אליום, 12 באפריל). הדמות הבכירה שפעלה במצרים היה **סאמי שהאב**², אשר נתפס יחד עם שני צעירים פלסטינים שנשאו דרכונים פלסטינים, אשר הונפקו בלבנון. פעיל זה, שלפני מספר חודשים השתקע באלעריש, היה היחיד שעמד בקשר טלפוני עם בכיר חזבאללה בלבנון שהפעיל את ההתארגנות (אלמצרי אליום, 12 באפריל).

6. על פי דיווחים בתקשורת המצרית והערבית עסקה ההתארגנות **בהברחת אמצעי לחימה וכספים** לרצועת עזה, שהועברו דרך מנהרות רפיח עבור חמאס. אמצעי לחימה אלו נועדו להגיע דרך מצרים **מסודאן** ומשם לרצועה (אלחיאת, 9 באפריל). בנוסף לכך תכננו פעילי ההתארגנות **לבצע שורה של פיגועים נגד יעדים בקהיר ובסיני, כולל נגד אתרים בהם מתאכסנים ישראלים** (בתי מלון בסיני?). פעילי ההתארגנות היו מעורבים בהקמת פרויקטים מסחריים ככיסוי לפעילותם, איסוף מודיעין לביצוע פיגועי טרור (כולל מעקב אחר **אתרי תיירות** בצפון סיני ובדרומה), קניית דירות ברפיח המצרית ובאלעריש ועריכת תצפיות אחר תנועת הספנות בתעלת סואץ. **פעילי ההתארגנות יצרו קשר עם גורמים פליליים במצרים** על מנת לזייף תיעוד מצרי, שיאפר להם לצאת מחוץ למצרים ולשכור דירות מבטחים³ (הטלוויזיה המצרית, 8 באפריל). כמה מאנשי ההתארגנות עבדו בכיסוי של ערוץ הטלוויזיה אלמנאר של חזבאללה⁴ (אלמצרי אליום, 10 באפריל).

² לפי דיווח באלאהראם (12 אפריל) שמו המלא הינו **מחמד יוסף מנצור סאמי שהאב**.
³ השילוב של פעילות טרור עם פעילות פלילית הינו **מאפיין מוכר במודוס אופרנדי של חזבאללה בלבנון ומחוצה לה**, ראו למשל: "איראן מעמיקה את נוכחותה המדינית והכלכלית באמריקה הלטינית, "החצר האחורית" של ארה"ב. היא מנצלת זאת לפעילות אסלאמיזציה שיעית ויצא המהפכה האסלאמית, גם כהתרסה מול ארה"ב וניסיון לכרסם בהגמוניה שלה. במקביל, היא בונה ומבססת תשתיות מודיעין, טרור ופשיעה באמצעות חזבאללה. תשתיות אלו עלולות להיות מנוצלות גם נגד ארה"ב וישראל" (8 באפריל, 2009).
⁴ יוזר כי מצרים מסייעת להעברת שידורי אלמנאר ברחבי המזרח התיכון ומחוצה לה באמצעות לווין התקשורת ניילסס הנמצא בבעלותה.

תגובות לפרשה (נכון ל-13 באפריל)

מצרים

7. בעקבות חשיפת הפרשה פתחה מצרים במסע מדיני-הסברתי שכוון נגד חזבאללה ואיראן. במסגרת זאת **נשיא מצרים, חסני מברכ, קיים שיחה טלפונית עם ראש ממשלת לבנון פואד סניורה** בה הדגיש מחויבותו לכך שמערכת המשפט המצרית תביא את האחראים לדין (הארץ, 13 באפריל). **ראש המודיעין המצרי, עמר סלימאן, ביקר בסעודיה ודיווח למלך עבדאללה על פעילות החתרנות של חזבאללה במספר מדינות האזור ובראשן מצרים וסעודיה (אלקבס, 12 אפריל).** **ראש ממשלת מצרים, אחמד נטיף, אמר כי ביטחונה של מצרים הוא "קו אדום", שאין לחצותו או לפגוע בו.** הוא הדגיש, כי מצרים נחושה שלא לאפשר לאף גורם מבפנים או מבחוץ לסכן את חיי האזרחים המצרים או הכלכלה הלאומית (סוכנות הידיעות המזרח תיכונית, 11 באפריל). **ראש מועצת השורא, צפות אלשריף, נשא נאום בו קרא לחזבאללה "נוכלים ושקרנים" והאשים אותה כי היא מייצאת "סכסוכים והרס" מבלי לסייע לעם הפלסטיני (סוכנות הידיעות המזרח תיכונית, 12 באפריל).**

נשיא מצרים חסני מברכ: "לא נתיר לאף אחד לפגוע ריבונות מצרים או לערער את יציבותה"
(אתר מחיט, 13 באפריל 2009)

8. **ההסברה המצרית תקפה בשצף קצף את חסן נצראללה בהאשימה אותו שתכנן לפגוע במצרים ובתושביה בניסיון לפגוע במשטר.** "מקור מצרי" אמר כי נאום נצראללה מהווה הוכחה לכך שחזבאללה רוצה ליישם את מדיניותו במצרים ובכל האזור **על מנת לקדם אינטרסים איראניים** (נאום חסן נצראללה ראו להלן). חסן נצראללה תואר במאמרי העיתונות הממסדית המצרית ובהתבטאויות אישים מצרים כ"**שיח' קוף**", "**סוכן איראני**" "**לבנוני בן [העיר] קום [באיראן]**" ו"**מנהיג המליציות במפלגה האיראנית בלבנון**". העורך הראשי של **אלאהראם** שיבח את מנגנוני הביטחון המצרים אשר הצליחו "**לחשוף את מימדי ההתערבות האיראנית בזירה הפנים-מצרית**" (אלאהראם, 12 באפריל). במאמר מערכת **באלג'מהוריה** נכתב (12 באפריל): "**לא נאפשר לך, שיח' קוף, שתשים ללעג את סמלי המשפט שלנו.** אתה

פורע חוק, פושע מנוסה שהרגת את בני ארצך, אנחנו לא נאפשר לך לאיים על בטחונה של מצרים ושלומה".

מצרים וסעודיה מאוימות ע"י חתרנות איראנית: איראן מפעילה טרוריסטים-מרינוטות נגד מצרים וסעודיה, (אלוטן, סעודיה, 12 באפריל 2009)

9. תגובות מצריות נוספות:

א. עורכי דין וחברי פרלמנט דרשו להוציא צו מעצר נגד מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, ולצרפו לרשימת הנאשמים, משום שהוא ביצע פשעים שדינם עונש (אלמצרי אליום, אלערביה, 12 באפריל).

ב. "מקורות ביטחוניים" מצריים מסרו, כי התביעה בבית המשפט הגבוה לביטחון המדינה חוקרת את האפשרות, שמספר פעילים בארגון האחים המוסלמים מעורבים בפרשה (אלג'רידה, 12 באפריל). עורכי דין מצריים דרשו לחקור את המדריך הכללי של האחים המוסלמים מהדי עאכף (אלמצרי אליום, 12 באפריל). מנגד, מהדי עאכף הגן על חזבאללה באומר כי "יש לתמוך ב'התנגדות' בכל דרך" (אלשרק אלאוסט, 13 אפריל).

תגובות חזבאללה

10. מנהיג חזבאללה, חסן נצראללה, הודה במעורבות ארגונו בהברחת פעילים ואמצעי לחימה לרצועת עזה משטח מצרים אולם הכחיש את האשמותיה של מצרים בדבר מעורבות חזבאללה בחתרנות ובפיגועים. בנאום תקיף שנשא (אלמנאר, 10 באפריל) הוא התייחס להאשמות המצריות. עיקרי דבריו:

א. הלבנוני שנעצר ע"י המצרים הוא אכן פעיל חזבאללה, שעסק ב"פעילות לוגיסטית" בלבד בגבול מצרים עם רצועת עזה: "...האח סאמי [שהאב] הוא חבר בחזבאללה. איננו מכחישים זאת ואיננו מתביישים בו...". פעילותו של סאמי שהאב כללה

העברת אמצעי לחימה ו"לוחמים" עבור חמאס ברצועת עזה⁵. מספר העצורים אשר עימם סאמי שהאב שיתף פעולה אינו מגיע לעשרה והטענה המצרית כי ההתארגנות שנחשפה מורכבת מחמישים פעילים אינה נכונה.

ב. שאר ההאשמות המופיעות בהודעת התובע הכללי המצרי הן "עלילות" ופעילי **חזבאללה לא היו מעורבים בחתרנות ובפיגועים**. נצראללה טען כי חזבאללה הינה "מפלגה לבנונית" ואין לה שום שלוחות במדינות ערב. נצראללה הוסיף כי הוא מוכן לחקור כל דיווח אודות התערבות פעילי חזבאללה במשברים מדיניים במדינות ערביות שונות⁶.

ג. **המשטר המצרי משתף פעולה עם ישראל** בכך שהוא מטיל מצור על מעבר רפיח והורס את המנהרות ברצועת עזה. לפיכך, יש להרשיע את המשטר המצרי ולא את חזבאללה. נצראללה דרש שמצרים תאפשר את פעילות המנהרות שכן חוץ מנשק ופעילים הן משמשות גם למעבר מזון ותרופות ("מצרים פועלת יום ולילה להרוס מנהרות שהן העורקים היחידים שמעבירים מעט חיים לעזה"). ההאשמות של המשטר המצרי כלפי חזבאללה נועדו להכפיש את תדמיתו ואת תדמית חמאס, ומקורן בכעסו על הכבוד לו זכה חזבאללה במצרים ובמדינות ערב בעקבות מלחמת לבנון השנייה.

חסן נצראללה בנאומו בו הודה כי פעיל חזבאללה עסק בהברחת אמצעי לחימה ו"לוחמים" למצרים (אלמנאר, 11 באפריל 2009)

11. יוזכר כי במהלך מבצע "עופרת יצוקה" תקף חסן נצראללה בחריפות את המשטר המצרי כחלק ממסע התעמולה האיראני. בנאום שנשא ב-28 בדצמבר בפרבר הדרומי של בירות, שהוקדש ברובו להתקפות קשות על מדינות ערב ובמרכזן מצרים, **קרא נצראללה לעם המצרי להתקומם נגד המשטר המצרי** שהואשם כנושא באחריות למה שקורה בעזה. הוא טען כי המשטר המצרי אינו נדרש להילחם נגד ישראל, אלא רק לפתוח את מעבר רפיח, על

⁵ ה"לוחמים" שאותם הזכיר נצראללה הם לדעתנו פעילי חמאס, שעברו אימונים באיראן או בלבנון וסוריה, וחזרו לרצועת עזה בסיוע לוגיסטי של חזבאללה.

⁶ דבריו של נצראללה אינם נכונים, בעבר נחשפו **בירדן** ניסיונות של חזבאללה לגייס פעילים בעיקר מקרב ערביי ישראל ולהבריח אמצעי לחימה ליהודה ושומרון. כך למשל ביוני 2001 נתפסו ונעצרו בירדן שלושה פעילי חזבאללה שהתכוונו להבריח 25 רקטות 107 מ"מ (קטישות) ליהודה ושומרון. כמו היום גם אז הציג חסן נצראללה את ניסיון הברחה כצעד לגיטימי וחוקי במסגרת חובתו של חזבאללה לסייע לעם הפלסטיני. בנוסף לכך היה חזבאללה מעורב בשנים האחרונות בסיוע למליציות שיעיות הלוחמות **בעיראק** נגד ארה"ב ובעלות בריתה, בשירות האינטרסים של איראן.

מנת שמזון, תרופות, מים ונשק יגיעו לאנשי ה"התנגדות" (ארגוני הטרור ברצועת עזה). חסן נצראללה (שהיה מן הסתם מודע בעת נאומו לחשיפת הרשת של חזבאללה במצרים) קרא למיליונים מבני העם המצרי לצאת לרחובות על מנת שלא יהיו שותפים ל"פשע" של המשטר המצרי. בשואלו "האם המשטרה המצרית מסוגלת להרוג מיליוני מצרים?!", והשיב: "היא לא תהיה מסוגלת...". הוא קרא לבני העם המצרי לפתוח את מעבר רפיח באמצעות הפניית החזה שלהם [לאש כוחות הביטחון המצריים] (אלמנאר, 28 בדצמבר 2008).

איראן

12. **עלי לאריג'אני**, יו"ר הפרלמנט האיראני, טען כי "הסערה התקשורתית", שעוררה מצרים, נובעת מעניינה להשפיע על הבחירות בלבנון. הוא הדגיש את מחויבות חזבאללה לסייע לפלסטיים וטען כי מצרים ומדינות ערביות אחרות מפיצות תעמולת כזב נגד חזבאללה: "הממשלות המואשמות בשיתוף פעולה עם ישראל במלחמה בעזה [קרי: מבצע עופרת יצוקה] הן המפיצות תעמולה זו, כדי להשיב את מעמדן [למצב שלפני המלחמה]".

יו"ר הפרלמנט האיראני עלי לאריג'אני (אלג'זירה, 13 באפריל 2009)

סוריה

13. ההסברה הסורית נחלצה גם היא להגנה על חזבאללה. במאמרו של עלואן אמין אלדין בעיתון **אלוטן** (12 באפריל), נטען כי הפרקליטות והמודיעין המצריים טופלים האשמות על חזבאללה, שהוכנו על ידם מראש. האשמות אלו הפכו עד מהרה למתקפה מדינית ותקשורתית שהמשטר המצרי מנהל נגד "ההתנגדות הלבנונית" (קרי, חזבאללה וארגוני טרור לבנוניים האחרים).

תגובות חמאס

14. חמאס מפגינה אי נוחות רבה מחשיפת הפרשה בה נחשף הקשר שלה עם חזבאללה ובכירי הארגון מיעטו להתייחס לנושא. **דובר חמאס פוזי ברהום** הכחיש כל קשר של חמאס לפרשה. הוא אמר כי לחמאס אין כל מידע בנושא מעבר למה שדווח בכלי התקשורת והוסיף כי

אף גורם מצרי רשמי לא פנה אל חמאס בעניין זה (ערוץ אלג'זירה, 9 באפריל). עוד הוסיף כי חמאס אינה מתערבת בעניינה של אף מדינה ואינה מגייסת פעילים או חוליות מחוץ לשטחים הפלסטינים (העיתון פלסטין, 11 באפריל). **נציג חמאס בלבנון, אסאמה חמדאן**, טען כי חמאס לעולם לא תפגע בביטחון הלאומי המצרי וכי מאמציה מתמקדים ב"התנגדות" נגד הכיבוש במטרה "לשחרר את פלסטין" (אתר קדסנט, 13 אפריל).